

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, over de subsidiëring van variabele prestaties

- Definitieve goedkeuring

Het voorliggend besluit voegt in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017 houdende de methodiek voor de berekening van de subsidies voor personeelskosten een nieuwe regeling in met betrekking tot de subsidiëring van variabele prestaties. Daarnaast wordt er bij wijze van overgangsmaatregel een compensatie voorzien wanneer de nieuwe regeling tot gevolg heeft dat er in 2024 tot en met 2027 minder gesubsidieerd wordt met inachtneming van de afschaffing van de bijdrage A (zie verder).

Het voorliggend besluit wijzigt tevens verschillende besluiten met betrekking tot het gebruik van werkingsmiddelen voor de vergoeding van de uren variabele prestaties, op voorwaarde dat deze uren niet gesubsidieerd kunnen worden op grond van de regeling die in dit besluit wordt ingevoegd in het besluit van 12 mei 2017.

Tenslotte worden er in verschillende besluiten bepalingen buiten werking gesteld die een bedrag in mindering brengen van de werkingsmiddelen omdat in het oude systeem van de eigen financiële bijdrage, er een deeltje van deze bijdrage betrekking had op zorggebonden kosten. Omdat de transitie van een aanbodgestuurd systeem naar de persoonsvolgende financiering budgetneutraal diende te gebeuren, wordt er met betrekking tot transitiecliënten jaarlijks een bijdrage van de werkingsmiddelen afgetrokken, die dus overeenstemt met het deeltje zorggebonden kosten dat vóór de transitie vervat zat in de eigen financiële bijdrage. De bepalingen die buiten werking worden gesteld zijn de volgende:

- artikel 27 en artikel 28 van besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende de transitie van personen met een handicap die gebruikmaken van een persoonlijke-assistentiebudget of een persoonsgebonden budget of die ondersteund worden door een flexibel aanbodcentrum voor meerderjarigen of een thuisbegeleidingsdienst, naar persoonsvolgende financiering en houdende de transitie van de flexibele aanbodcentra voor meerderjarigen en de thuisbegeleidingsdiensten (voor vergunde zorgaanbieders die vroeger een FAM waren);
- artikel 26/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2017 over de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die ondersteuning bieden aan personen met een handicap in de gevangenis, en van units voor geïnterneerden (voor units voor geïnterneerden);
- artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2017 over de erkenning en subsidiëring van observatie-, diagnose- en behandelingsunits (voor observatie-diagnose en behandelingsunits).

Tenslotte wordt artikel 8 van het besluit van 15 december 1993 opgeheven. In dit artikel wordt de oude manier van subsidiëren van variabele prestaties geregeld. Dit vervalt vanaf 2024.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

BELEIDSVELD: personen met een beperking

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Hierbij vinden de leden van de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, over de subsidiëring van variabele prestaties

De Vlaamse Regering hechtte op 26 april 2024 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, over de subsidiëring van variabele prestaties. (VR 2024 2604 DOC.0555-1 en VR 2024 2604 DOC.0555-1).

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 26 april 2024.

Het ontwerpbesluit werd voor advies aan de Raad van State voorgelegd. De Raad van State formuleerde aanbevelingen in het advies 76.317/3 gegeven op 29 mei 2024. In deze nota wordt aangegeven op welke wijze gevolg wordt gegeven aan de geformuleerde opmerkingen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De huidige subsidiëring van de VAPH-voorzieningen leidt tot ongelijkheden tussen voorzieningen. De twee grootste problemen in dit kader zijn de wijze waarop de variabele prestaties gefinancierd worden en de aftrek van de zogenaamde bijdrage A bij bepaalde vergunde zorgaanbieders, de diagnose- en behandelingsunits en de forensische VAPH-units.

Variabele prestaties:

In het verleden werden op basis van de toenmalige zorgvormen en de doelgroep in de erkenning vaste urenpakketten variabele prestaties toegekend.

Dit contingent bepaalt het maximaal aantal in te zetten uren variabele prestaties per subsidie-eenheid. Een subsidie-eenheid is een voorziening die kan bestaan uit één of meerdere van volgende erkenningen of vergunningen: multifunctioneel centrum, dienst rechtstreeks toegankelijke hulp, vergunde

zorgaanbieder, diagnose- en behandelingsunits, forensische VAPH-units, directe financiering geïnterneerden en directe financiering niet-aangeboren hersenletsel.

Gezien de erkenningen/vergunningen niet langer bestaan uit zorgvormen, doelgroepen,... maar bedoeld zijn om voorzieningen flexibel te laten inspelen op de zorg- en ondersteuningsvragen die zich aandienen, is er op vandaag geen correcte link meer tussen het reële aanbod en de contingenten.

Bovendien zijn de contingenten niet meegegroeid met de uitbreidingen in de sector. Specifiek voor nieuwe zorgaanbieders zijn er geen contingenten voorzien. Zij hebben het daarom bijzonder moeilijk om een weekendwerking op te zetten en indien ze dit wel doen zijn zij genoodzaakt de cashformule te gebruiken om over voldoende middelen te beschikken om de in paritair comité 319.01 vastgelegde vergoedingen voor variabele prestaties te kunnen betalen.

Het systeem voor de toekenning van variabele prestaties wordt hervormd, zodat er een link ontstaat tussen de reëel aangeboden ondersteuning en de subsidiabele uren variabele prestaties. De historisch toegekende contingenten vervallen. Concreet wordt in de nieuwe regelgeving voor de verschillende vormen van ondersteuning vastgelegd hoeveel uren variabele prestaties subsidiabel zijn op basis van de aangeboden ondersteuningsfuncties en hun frequentie. Voor de vergunde zorgaanbieders gebeurt dit op basis van de bij het VAPH geregistreerde voucherovereenkomsten in 2023. Op basis van de ondersteuningsfuncties en de bijhorende frequentie, worden een aantal subsidiabele uren toegekend per ingezet voucherpunt. Voor multifunctionele centra gebeurt dit analoog op basis van de geregistreerde begeleidingsovereenkomsten in 2023. Voor de directe financiering geïnterneerden en de directe financiering niet-aangeboren hersenletsel, wordt op basis van de geregistreerde overeenkomsten in 2023 een aantal uren variabele prestaties per personeelspunt toegekend. Aan diagnose- en behandelingsunits, forensische VAPH-units en diensten rechtstreeks toegankelijke hulp wordt een aantal uren toegekend per erkend personeelspunt.

De uren die worden toegekend zijn zaterdaguren. Deze uren kunnen via de in het besluit opgenomen omzettingcoëfficiënten omgezet worden naar zondaguren, feestdaguren, nacht-en avonduren.

Er wordt gedurende 4 jaar een overgangsmaatregel voorzien voor voorzieningen waar de nieuwe methodiek variabele prestaties in combinatie met de schrapping van bijdrage A (zie verder) toch een financieel verlies betekent. Voor voorzieningen zonder bijdrage A betekent dit wanneer de nieuwe methodiek een lager urenpakket oplevert dan de gepresteerde uren in 2022 (beperkt tot het maximaal aantal uren), de voorziening de gesubsidieerde zaterdaguren van 2022 ter beschikking gesteld krijgt. Voor voorzieningen waar het wegvallen van bijdrage A en de nieuwe methodiek variabele prestaties toch een financieel verlies betekent, wordt het bedrag van het verlies omgezet in een aantal extra zaterdaguren (aan de gemiddelde prijs van een variabel uur in de voorziening in 2022).

Het VAPH engageert zich om in de tweede helft van 2026 de regelgeving te evalueren, zodat eventuele noodzakelijke aanpassingen in regelgeving kunnen worden opgenomen vanaf 2028. De methodiek die ontwikkeld is ter financiering van de variabele prestaties kan al dan niet jaarlijks hernomen worden voor de prestaties na 2023. De volgende Vlaamse Regering kan hierover een beslissing nemen, bijvoorbeeld bij het toewijzen van het uitbreidingsbeleid of naar aanleiding van de evaluatie in 2026.

Bijdrage A:

Jaarlijks wordt bij een bepaald aantal vergunde zorgaanbieders, de forensische VAPH-units en de diagnose- en behandelingsunits bij de afrekening een bepaald bedrag van de werkingsmiddelen afgetrokken. Deze regeling is ontstaan bij de transitie naar persoonsvolgende financiering om budgetneutraliteit te verzekeren.

De transitie naar persoonsvolgende financiering ging gepaard met de omschakeling van het bijdragesysteem naar het systeem van woon- en leefkosten. Bij het systeem van woon- en leefkosten wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen enerzijds de zorggebonden kosten voor de gebruiker, die betaald worden met het persoonsvolgend budget en anderzijds de woon- en leefkosten die uit het eigen inkomen van de gebruiker betaald worden. Binnen het oude bijdragesysteem werden echter een

deel van zorggebonden kosten betaald met de bijdrage van de cliënt en niet vanuit de subsidiëring van het VAPH. Om de transitie naar persoonsvolgende financiering budgetneutraal te laten verlopen werd in het transitiebesluit ingeschreven dat specifiek voor de zogenaamde transitiecliënten jaarlijks een stukje van de werkingsmiddelen van de voorzieningen afgetrokken wordt, de zogenaamde bijdrage A. Wanneer een transitiecliënt zijn voorziening definitief verlaat, meestal door overlijden, neemt bijdrage A af, en wordt er minder van de werkingskosten afgetrokken. Gezien er jaarlijks een aantal transitiecliënten uitstromen bij de vergunde zorgaanbieders neemt deze aftrek jaarlijks af.

Dit systeem, waarbij een deel van de werkingsmiddelen in mindering gebracht wordt bij een aantal voorzieningen omwille van redenen die op vandaag niet meer gelden, creëert ongelijkheid tussen de voorzieningen. De bepalingen over de aftrek van bijdrage A in het transitiebesluit worden dan ook opgeheven.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

In de **aanhef** werd de verwijzing naar artikel 8,2° van het decreet van 7 mei 2004 aangepast naar artikel 8, eerste lid, 2° (randnummer 5, pagina 5, advies Raad van State).

Artikel 1 heft artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 1993 houdende de subsidiëring van de personeelskosten in bepaalde voorzieningen van de welzijnssector op. Artikel 8 bevat immers de manier van subsidiëren van de variabele prestaties die geldt tot en met 2023.

Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering met betrekking tot de subsidiëring van personeelskosten in de sector voor personen met een handicap werd ondertussen op 22 maart 2024 definitief goedgekeurd. De volledige verwijzing naar dit besluit, inclusief de datum, wordt daarom vermeld in het onderhavig ontwerp. Dit werd aangepast in alle bepalingen die naar het besluit van 22 maart 2024 verwijzen (randnummer 4 van het advies van de Raad van State)

Artikel 2 zorgt ervoor dat de ODB-units de variabele prestaties die niet gesubsidieerd worden volgens de nieuw in te voegen regeling in het besluit van 12 mei 2017 houdende de methodiek voor de berekening van de subsidies voor personeelskosten een nieuwe regeling in met betrekking tot de subsidiëring van variabele prestaties, kunnen vergoeden met de werkingsmiddelen. Dit is een uitzondering op de regel dat eigen personeelskosten niet kunnen vergoed worden met de werkingsmiddelen.

Deze regeling wordt reeds voorzien vanaf 2023, maar dan worden de variabele prestaties nog gesubsidieerd volgens artikel 8, paragraaf 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 1993 houdende de subsidiëring van de personeelskosten in bepaalde voorzieningen van de welzijnssector. Omdat de nieuwe regeling ingaat vanaf 2024, dient de verwijzing naar artikel 8, paragraaf 1 van het besluit van 15 december 1993 te worden vervangen door de verwijzing naar de nieuw in te voegen regeling in het besluit van 12 mei 2017.

Deze aanpassing zal in alle besluiten gebeuren die betrekking hebben op de subsidiëring van werkingsmiddelen (voor VZA's, MFC's, RTH diensten enz...).

Artikel 3 tot en met 5 voorziet dezelfde regeling als de regeling vermeld in artikel 2, maar dan voor de diensten rechtstreeks toegankelijke hulp, de MFC's en vergunde zorgaanbieders.

Artikel 6 heft vanaf 1 januari 2024 de bepalingen op die een bedrag van de werkingsmiddelen aftrekken wegens de bijdrage A die zijn opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende de transitie van personen met een handicap die gebruikmaken van een persoonlijke-assistentiebudget of een persoonsgebonden budget of die ondersteund worden door een flexibel

aanbodcentrum voor meerderjarigen of een thuisbegeleidingsdienst, naar persoonsvolgende financiering en houdende de transitie van de flexibele aanbodcentra voor meerderjarigen en de thuisbegeleidingsdiensten (voor vergunde zorgaanbieders die vroeger een FAM waren).

Artikel 7 voegt het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap toe aan de definities van het besluit van 12 mei 2017. De wijzigingen hebben immers tot gevolg dat er meerdere keren wordt verwezen naar het besluit van 26 februari 2016.

Daarnaast wordt een definitie van variabele prestaties toegevoegd.

Artikel 8 vervangt in artikel 3, punt 2° het volledig opschrift van het besluit van 26 februari 2016 in de definitie zoals opgenomen in artikel 1 van het besluit van 12 mei 2017 (zie hoger, artikel 5).

Artikel 9 voert enkele wijzigingen door in artikel 13, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017.

Ten eerste wordt er geschrapt dat de variabele uren van het opvoedend, administratief en logistiek personeel moeten worden doorgegeven aan het agentschap, aangezien de uren variabele prestaties van alle personeelsleden moeten worden doorgegeven. De verwijzing naar specifieke functies is dus overbodig.

Ten tweede wordt er in punt 1° geschrapt dat de uren variabele prestaties beperkt tot het aantal uren dat conform artikel 8 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 1993 moet worden doorgegeven. De nieuwe regeling rond de subsidiëring van variabele prestaties wordt immers opgenomen in een nieuw artikel 13/1 in het besluit van 12 mei 2017.

Tenslotte wordt de verwijzing naar barema 22 tot en 25 geschrapt omdat deze baremanummers niet meer bestaan.

Artikel 10 voegt in het besluit van 12 mei 2017 een nieuwe regeling in (artikel 13/1) met betrekking tot de vergoeding van de uren variabele prestaties, zijnde de prestaties tijdens de avond en nacht, op een zaterdag, zondag of een feestdag waarvoor extra salarissupplementen moeten betaald worden door de werkgever. Deze regeling gaat in vanaf werkingsjaar 2024.

Paragraaf 2 legt het maximum urenpakket vast per subsidie-eenheid. Dit urenpakket wordt vastgelegd aan de hand van de gegevens van het jaar 2023. Het urenpakket kan indien de volgende Vlaamse Regering daartoe beslist jaarlijks aangepast worden aan de hand van de gegevens van het jaar voorafgaand aan het betrokken werkingsjaar.

Als een subsidie-eenheid is gestart in 2023 of 2024, dan worden de maximaal subsidieerbare uren variabele prestaties berekend aan de hand van de gegevens van het eerste volledige werkingsjaar. Als het eerste werkingsjaar geen volledig kalenderjaar omvat, dan worden de maximaal subsidieerbare uren variabele prestaties voor dat kalenderjaar berekend aan de hand van de gegevens van het eerste werkingsjaar.

De manier waarop dit urenpakket wordt vastgelegd hangt af van de zorgvorm.

- **MFC**: in het MFC besluit van 26 februari 2016 zijn er voor de ondersteuningsfunctie verblijf een aantal vorken vastgelegd waarbinnen de ondersteuningsfunctie verblijf kan geregistreerd worden (bv 2-3 nachten per week). Per vork opgenomen in een begeleidingsovereenkomst en die werd geregistreerd door het MFC wordt er een aantal uren variabele prestaties gegenereerd;

- Vergunde zorgaanbieder: aan de hand van de geregistreerde vouchers wordt er rekening houdende met de ondersteuningsfunctie en de frequentie een aantal uren variabele prestaties gegenereerd per voucherpunt;
- Vergunde zorgaanbieders die ondersteuning bieden aan cliënten met een NAH in kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2019 over de zorg en ondersteuning voor personen met een niet-aangeboren hersenletsel of tetraplegie ten gevolge van een hoge dwarslaesie met de hoogste zorg- en ondersteuningsnood: Per gesubsidieerd personeelspunt worden er 12,67 uren variabele prestaties in aanmerking genomen;
- Vergunde zorgaanbieder die ondersteuning bieden aan geïnterneerden in kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2018 over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders: Per gesubsidieerd personeelspunt worden er 12,67 uren variabele prestaties in aanmerking genomen;
- ODB-units; Per gesubsidieerd personeelspunt worden er 12,67 uren variabele prestaties in aanmerking genomen;
- Units voor geïnterneerden: per personeelspunt voor alle plaatsen waarvoor de unit voor geïnterneerden erkend is, wordt er 12,67 variabele uren in aanmerking genomen;
- RTH-diensten: per erkend personeelspunt worden er 0,10 uren variabele prestaties in aanmerking genomen.

Per subsidie-eenheid wordt op basis van de gegevens 2023 het totaal gemaakt van alle variabele uren die op de hierboven beschreven manier werden bekomen. Dit is het maximum te subsidiëren urenpakket per subsidie-eenheid.

De volgende stap is dat de werkelijke uren variabele prestaties van het werkingsjaar die door de subsidie-eenheid werden doorgegeven aan het agentschap, worden omgezet aan de hand van een tabel. Deze omzetting neemt het zaterdaguur als basis. Uren die doorgaans hoger worden verloond, bv een zondaguur, tellen mee voor meer zaterdaguren. Die uren worden vervolgens vergeleken met het maximum te subsidiëren urenpakket zoals hierboven beschreven. Het VAPH zal de werkelijk gepresteerde uren variabele prestaties subsidiëren, maar nooit hoger dan het maximum te subsidiëren urenpakket.

In de praktijk zal het VAPH alle werkelijk doorgegeven uren variabele prestaties van het werkingsjaar berekenen. Van dit subsidiebedrag zal echter een bedrag afgetrokken worden ingeval het maximum urenpakket van dat werkingsjaar lager is dan de gepresteerde variabele uren zoals doorgegeven aan het agentschap. Dit bedrag wordt bekomen door het verschil in uren tussen beide urenpakketten te vermenigvuldigen met het gemiddeld subsidiebedrag per variabel uur op het niveau van de subsidie-eenheid.

Artikel 13/1, §3 werd aangepast rekening houdende met het advies van de Raad van State (randnr. 6.3., pagina 6).

Daarnaast voegt artikel 10 een overgangsmaatregel toe (artikel 13/2) voor de werkingsjaren 2024 tot en met 2027.

Paragraaf 1 legt uit dat de overgangsmaatregel van toepassing is in het geval het aantal te subsidiëren uren variabele prestaties van werkingsjaar 2022 berekend conform de nieuwe methode zoals opgenomen in artikel 13/1 lager is dan de maximum te subsidiëren variabele prestaties conform de oude methode in werkingsjaar 2022 (artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 1993) of de werkelijk gesubsidieerde uren variabele prestaties in werkingsjaar 2022, indien deze lager waren dan het maximum te subsidiëren uren conform de oude methode. Dit is opgenomen in het tweede lid.

De gesubsidieerde uren variabele prestaties in werkingsjaar 2022 is dus het referentiejaar om te bepalen of een subsidie-eenheid al dan niet onder overgangsmaatregel valt, en dit in het geval de nieuwe methode van berekening van het urenpakket variabele prestaties lager is dan de gesubsidieerde uren variabele uren in 2022. Valt de subsidie-eenheid onder de situatie zoals beschreven in deze paragraaf, dan is paragraaf 2 en volgende van toepassing.

Paragraaf 2 legt het maximum aantal te subsidiëren uren variabele prestaties vast in het geval de overgangsmaatregel van toepassing is. Dit gebeurt als volgt: Eerst wordt het verschil in kostprijs tussen het maximum urenpakket in 2022, of indien deze lager zijn dan het voormeld maximum urenpakket, de werkelijk gepresteerde uren variabele prestaties in 2022, allebei omgezet volgens tabel 3, en de uren variabele prestaties in 2022 berekend conform artikel 13/1 (dus de nieuwe methode) bepaald. Dit verschil in kostprijs wordt gedeeld door de gemiddelde kost van een variabel uur in 2022 op niveau van de betrokken subsidie-eenheid. Zo wordt een aantal 'extra' uren bekomen.

Dit aantal uren bekomen door toepassing van de vorige alinea, wordt geteld bij het aantal uren variabele prestaties voor het werkingsjaar 2022 berekend volgens de nieuwe methode zoals opgenomen in artikel 13/1. Dit totaal urenpakket dat op deze manier wordt bekomen is het maximum te subsidiëren urenpakket wanneer de overgangsmaatregel van toepassing is, en dus niet het urenpakket voor het werkingsjaar waarin de overgangsmaatregel van toepassing is, zoals berekend conform artikel 13/1.

Paragraaf 3 houdt verband met de bijdrage A (zie nota pagina 3-4). Vanaf 2024 wordt er geen bedrag meer in mindering gebracht van de werkingsmiddelen omdat de aftrek van de bijdrage A wordt opgeheven vanaf 2024. De opgesomde regelgeving in het vierde lid zorgt ervoor dat die aftrek gebeurt.

Het wegvallen van deze aftrek kan aanzien worden als een compensatie voor subsidie-eenheden waarvan de nieuwe methode voor het bepalen van het maximum te subsidiëren een nadeel oplevert ten aanzien van de oude methode. Daarom wordt er rekening gehouden met het wegvallen van de aftrek van de bijdrage A bij de overgangsmaatregel. Dit gebeurt als volgt:

Het totaal bedrag van de bijdrage A die in 2022 werd afgetrokken van de werkingsmiddelen wordt omgezet in een aantal uur. Dit gebeurt door dit totaal bedrag te delen door de gemiddelde prijs van een variabel uur in 2022 op niveau van de subsidie-eenheid. Het aantal bekomen uur wordt vervolgens in mindering gebracht van het totaal aantal extra uren variabele prestaties in 2022 berekend volgens het eerste lid van paragraaf 2.

Als er daarna nog een saldo van extra uren, dan worden deze uren bijgeteld bij het aantal uren variabele prestaties voor 2022 berekend conform artikel 13/1. Dit is dan het maximum te subsidiëren urenpakket. Met andere woorden, een aantal extra uren zijn gecompenseerd door het wegvallen van de bijdrage A en worden niet meer gesubsidieerd bij wijze van overgangsmaatregel.

Als de vorige berekening tot resultaat heeft dat er geen saldo van extra uren meer is berekend conform paragraaf 2, eerste lid, dan vervalt de overgangsmaatregel en dan is het maximum te subsidiëren urenpakket dat van het werkingsjaar zelf conform artikel 13/1. Dit betekent dat de overgangsmaatregel voor dat werkingsjaar vervalt. Het wegvallen van de aftrek van de bijdrage A heeft hier het verlies dat de subsidie-eenheid heeft door toepassing van de nieuwe methode voor dat werkingsjaar, volledig gecompenseerd.

Het nieuw ontworpen artikel 13/2 werd aangepast rekening houdende met de opmerkingen van de Raad van State (randrns. 7.1. tot en met 7.4.).

Artikel 13/2, paragraaf 4, werd aangevuld met een tweede lid. De overgangsmaatregel zoals bepaald in artikel 13/2 is immers ook niet van toepassing als de maximaal aantal uren variabele prestaties voor het werkingsjaar 2023 berekend conform de nieuwe methode hoger zijn dan het variabel urenpakket in 2022 berekend conform de nieuwe methode aangevuld met de bijkomende uren berekend conform

artikel 13/2, paragraaf 2 of artikel 13/2, paragraaf 3, derde lid (ingeval het voordeel door het wegvallen van de aftrek van bijdrage A wordt in rekening gebracht).

Artikel 11 voegt drie tabellen toe aan het besluit van 12 mei 2017, die nodig zijn om het nieuw artikel 13/1 toe te passen. Meer bepaald de tabel met de variabele uren per vork wat betreft de MFC's, de tabel met de variabele uren per voucherpunt voor de geregistreerde ondersteuningsfuncties en hun frequentie voor wat betreft de vergunde zorgaanbieders, en de omzettingstabel van de werkelijk gepresteerde uren variabele prestaties.

De artikelen 12 en 13 voeren dezelfde wijzigingen door als de wijziging besproken onder artikel 2, maar dan voor de voorzieningen die ondersteuning bieden aan de personen in de gevangenis en de units voor geïnterneerden.

Artikel 14 heft artikel 26/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2017 over de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die ondersteuning bieden aan personen met een handicap in de gevangenis, en van units voor geïnterneerden op omwille van het afschaffen van de bijdrage A.

Artikel 15 voert dezelfde wijzigingen door als de wijziging besproken onder artikel 2, maar dan voor de observatie-, diagnose- en behandelingsunits.

Artikel 16 heft artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2017 over de erkenning en subsidiëring van observatie-, diagnose- en behandelingsunits op omwille van het afschaffen van de bijdrage A.

Artikel 17 en 18 voeren dezelfde wijzigingen door als de wijziging besproken onder artikel 2, maar dan voor de voorzieningen die zorg en ondersteuning bieden aan personen met een niet-aangeboren hersenletsel of tetraplegie en de vergunde zorgaanbieders die zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap.

Artikel 19 bepaalt dat internaten die met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2023 werden erkend als MFC, pas vanaf 1 januari 2026 onder de regeling van de variabele prestaties vallen. In de werkingsmiddelen van deze MFC's werd immers rekening gehouden met de verloning van de uren variabele prestaties. Dit systeem wordt dus nog aangehouden tot eind 2025. Vanaf 1 januari 2026 volgen deze MFC's de nieuwe regeling.

Artikel 20 legt de datum van uitwerking vast op 1 januari 2024.

Met betrekking tot de toelaatbaarheid van de terugwerkende kracht kan worden gesteld dat de afschaffing van de bijdrage A de subsidie-eenheden tot voordeel strekt. De Raad van State volgt deze zienswijze (randr.. 9.2.1, pagina 8). Bovendien gaat vanwege de overgangsmaatregel geen enkele subsidie-eenheid financieel achteruit.

Als antwoord op de opmerking van de Raad van State onder randr. 9.2.2. kan worden geantwoord dat de door de persoon met een handicap ingezette personeelspunten, via een voucher, geen invloed hebben op de subsidiëring van de variabele prestaties. Er wordt door voorliggend ontwerp van besluit niets gewijzigd aan de in 2024 afgesproken ondersteuning en de ingezette personeelspunten die de persoon met een handicap en de vergunde zorgaanbieder zijn overeengekomen. De inzet van een voucher door de persoon met een handicap wordt niet gewijzigd omdat door de inzet van personeelspunten geen loonkost en variabele prestaties rechtstreeks worden vergoed. De subsidiëring van de personeelskosten, inclusief variabele prestaties, gebeurt pas nadien overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017 houdende de methodiek voor de berekening van de subsidies voor personeelskosten toepasselijke regelgeving..

De diverse wijzigingen aan de regelgeving dienen per kalenderjaar verrekend te worden, aangezien de afrekening steeds gebeurt op jaarbasis per kalenderjaar. Aangezien de globale subsidieberekening voor het kalenderjaar 2024 op basis van de verschillende wijzigingen vanaf 1 januari 2024 in het voordeel van de subsidie-eenheden strekt, is het daarom verantwoord de diverse wijzigingen ook vanaf 1 januari 2024 te laten ingaan.

In die optiek kan er dus terugwerkende kracht worden verleend aan het voorliggend ontwerp van besluit. Zowel de vergunde zorgaanbieder als de persoon met een handicap worden hierdoor immers niet benadeeld.

Artikel 21 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het stopzetten van de aftrek van bijdrage A betekent een jaarlijkse meerkost voor het VAPH. In 2024 wordt die ingeschat op 36.140.000 euro (bij vergunde zorgaanbieders, diagnose- en behandelingsunits en forensische VAPH-units).

Gezien deze subsidieaftrek jaarlijks daalt met gemiddeld 2.000.000 euro (naar aanleiding van de uitstroom van transitiecliënten), neemt het VAPH deze kosten op lange termijn reeds op zich.

Verduidelijking nav advies IF:

De Inspecteur van Financiën vind de rationale voor de afschaffing van bijdrage A beperkt.

De rationale voor de afschaffing van bijdrage A is onzes inziens echter niet betwistbaar. Bijdrage A werd in 2017 ingevoerd bij de start van de persoonsvolgende financiering om de budgetneutraliteit te verzekeren. Bij de start was de intentie om na 2020 bijdrage A af te schaffen. Omwille van budgettaire krapte is de afschaffing echter niet doorgevoerd. De gelijktijdige aanpassing van het systeem van de variabele prestaties maakt de afschaffing nu wel budgetneutraal mogelijk.

Voorzieningen met een hoge bijdrage A, zijn niet noodzakelijk voorzieningen waar hoge budgetten werden toegekend aan de cliënten. Sterker nog, bepaalde vergunde zorgaanbieders (VZA) met een hoge bijdrage waren betrokken bij correctiefase 2 en zagen de budgetten van hun gebruikers dalen. Het verder zetten van de aftrek van bijdrage A veroorzaakt grote ongelijkheid tussen VZA's en heeft effect op de kwaliteit die de betrokken VZA's aan hun cliënten kunnen aanbieden. De aftrek laat immers de beschikbare werkingsmiddelen sterk dalen en heeft zo invloed op de dagelijkse werking en noodzakelijk investeringen (bv: aankoop didactisch materiaal, infrastructuursverbeteringen,....)

Volgens de Inspectie van Financiën zou de afschaffing van bijdrage A meer gekoppeld moeten zijn aan een afdwingbare reductie van de gebruikersbijdragen voor de betrokken personen met een handicap. Ondertussen is er echter (sinds 2021) reeds een verplichte overgang van de oude gebruikersbijdrage naar het systeem van woon- en leefkosten. Daarin is het conform artikel 26 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende de transitie van personen met een handicap die gebruikmaken van een persoonlijke-assistentiebudget of een persoonsgebonden budget of die ondersteund worden door een flexibel aanbodcentrum voor meerderjarigen of een thuisbegeleidingsdienst, naar persoonsvolgende financiering en houdende de transitie van de flexibele aanbodcentra voor meerderjarigen en de thuisbegeleidingsdiensten niet langer mogelijk om zorggebonden kosten door te rekenen aan de cliënt. Elke voorziening heeft de regeling rond woon- en

leefkosten ook dienen voor te leggen aan het collectieve overlegorgaan waarin de gebruikers van de betrokken voorzieningen vertegenwoordigd zijn. Het VAPH heeft ook bewaakt dat alle voorzieningen de overgang naar woon- en leefkosten gemaakt hebben. Zorginspectie kan de correcte aanrekening van de woon- en leefkosten ook ten allen tijde ter plaatse controleren.

Gezien de beperkingen bij de omzetting van personeelspunten naar werkingsmiddelen en het feit dat de VAPH-voorzieningen er niet in slagen alle personeelspunten in te zetten (omwille van personeelskrapte) wordt er voor 2024 een overschot van ca. 22.400.000 euro ten gevolge van niet ingezette personeelspunten. Deze middelen zijn voorzien in de begroting van het VAPH en kunnen dus ingezet worden om een deel van de bovenstaande 36.140.000 euro te compenseren.

Verduidelijking nav advies IF:

De Inspecteur van Financiën ziet deze financiering niet als voldoende structureel en ziet op deze middelen de begrotingsmededeling van 23/11/2023 van toepassing.

De onderbenutting van personeelspunten is echter een jaarlijks terugkerende onderbenutting sinds het invoeren van het personeelspunten systeem. Ook toen de financiering nog verliep via VTE's, werden jaarlijks 250 VTE's niet ingezet en dus ook niet gefinancierd door het VAPH. Ondanks het feit dat er toen nog geen sprake was van personeelskrapte, konden de voorzieningen niet alle functies invullen. Een directe oplossing voor de huidige personeelskrapte wordt niet verwacht. De onderbenutting van de personeelspunten kan als jaarlijks weerkerend beschouwd worden. Daarnaast werd eerder de regelgeving aangepast waarbij niet langer alle personeelspunten die niet aangewend worden voor personeel kunnen omgezet worden naar werkingsmiddelen. Het is deze restrictieve regeling die ervoor zorgt dat deze 22,4 miljoen euro beschikbaar is.

Het gebruik van de onderbenutting personeelspunten is een gewijzigde aanwending van een bestaande begrotingspost en gaat dus niet om vrije beleidsruimte. We zijn van mening dat de 7/12 regeling niet van toepassing is.

Volgens IF is de financiering niet volledig sluitend, maar de kost van de variabele prestaties Het stopzetten van de aftrek van bijdrage A is een jaarlijks dalende kost. De effectieve impact voor 2024 en 2025 is daarin nog niet volledig in te schatten, maar wordt dus elk jaar kleiner.

Bij het vastleggen van de coëfficiënten die het aantal uren variabele prestaties bepalen, voorzien we een budgetneutrale omrekening ten opzichte van het systeem van vandaag. Bovendien verminderen we de coëfficiënten voor de vergunde zorgaanbieders met 27 % zodat bij de overgang voor 13.500.000 euro gecompenseerd wordt.

Verduidelijking nav advies IF:

De vernieuwde methodiek is transparant opgebouwd en voor voorzieningen eenvoudiger dan het huidige systeem met vaste urenpakketten. De variabele prestaties worden toegekend op basis van de effectief geboden ondersteuning, rekening houdend met het tijdstip dat de ondersteuning plaatsvindt. De gegevens die het VAPH gebruikt om de variabele prestaties toe te kennen, zijn op dit moment reeds geregistreerd in de applicatie van het VAPH en vergen dus geen extra administratieve stappen.

Bij een integratie in de zorggebonden punten, worden de middelen voor de variabele prestaties verdeeld over alle budgetten, ook over deze van cliënten die verblijven of ondersteund worden op tijdstippen waarvoor geen variabele prestaties nodig zijn. Dit leidt tot versnippering van de middelen en een verlies aan beschikbare middelen voor voorzieningen waar er effectief nood is aan variabele prestaties.

De kostprijs voor de overgangsmaatregel wordt voor 2024 geraamd op 2.700.000 euro en wordt grotendeels gecompenseerd door het wegvallen van het budget dat normaal dient te worden voorzien voor de afbouw van bijdrage A. Er wordt geraamd dat 28 van de 265 subsidie-eenheden in aanmerking komen voor deze overgangsmaatregel.

Verduidelijking nav advies IF:

De overgangsmatregelen worden maximaal geraamd op 2,7 milj, voor 2 milj gecompenseerd door de afschaffing van bijdrage A. De resterende 700.000 euro is een maximum bedrag, waarvan een snelle afbouw wordt verwacht en eveneens uiterlijk tot 2027 moet worden voorzien.

Bij de berekening van het aantal terbeschikkingstellingen wordt momenteel rekening gehouden met de jaarlijkse afbouw van bijdrage A (gemiddeld 2 miljoen op jaarbasis). Wanneer bijdrage A wordt afgeschaft vervalt deze voorafname en wordt deze vervangen door een voorafname om de overgangsmatregelen (2024 tot en met 2027) te financieren. De geraamde 2,7 milj euro is de maximale geraamde kost van de overgangsmatregelen. In de loop van 2024 en 2025 wordt verwacht dat een aantal voorzieningen die momenteel onder de overgangsmatregelen vallen, zullen overschakelen van het vouchersysteem naar cash besteding. Een overgang naar cash besteding betekent dat deze voorzieningen geen aparte variabele prestaties meer gesubsidieerd krijgen. De kost voor de overgangsmatregelen gaat dus nog de komende 2 jaren sterk afnemen.

Het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 29 februari 2024. In de toelichting hierboven worden de nodige argumenten gegeven waarom dit advies niet wordt gevolgd.

In het advies van 29 februari 2024 besliste Inspectie van Financiën van artikel 31 §1 van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettaire beleid, vereist. Dit akkoord werd aangevraagd op 29 maart 2024 en bekomen op 26 april 2024.

In functie van het begrotingsakkoord wordt de jaarlijkse herberekening van de financiering variabele prestaties beperkt tot de berekening op basis van het jaar 2023. Het verder laten toe- of afnemen van de variabele prestaties creëert immers een budgettaire impact in de volgende legislatuur. De volgende Vlaamse Regering kan hierover een beslissing nemen, bijvoorbeeld bij het toewijzen van het uitbreidingsbeleid of naar aanleiding van de evaluatie in 2026. Door het schrappen van de bijdrage A valt alvast de jaarlijkse voorafname op het uitbreidingsbeleid door de afgenomen bijdrage A weg.

B. ESR-TOETS

Zie titel A, budgettaire impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, over de subsidiëring van variabele prestaties;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het voormelde ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, over de subsidiëring van variabele prestaties te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS